

(Intervjuisani čuvar je trenutno uposlenik „Kazneno - popravnog zavoda Sarajevo“ poluotvorenog tipa, Centralno odjeljenje).

1. Kakav odnos najčešće imaju zatvorenici i čuvari tj da li je, žargonski rečeno, strogo poslovno ili tu ipak ima nekih opuštenijih, ljudskih kontakata? Da li ste im uvijek isključivo čuvari ili se nekada nađete u ulozi prijatelja, psihologa ako uzmemo u obzir da se zatvorenici suočavaju sa raznim psihološkim opterećenjima i preprekama tokom služenja kazne?

S.E.: „Pa vidi, ima nas tu svakakvih. Ja naprimjer ne mogu na cesti proći pored tužne životinje bez da stanem i pomazim je bar a ne pored tužnog čovjeka, gdje ćeš to uradit`. Jesu oni zatvorenici, svi su oni počinili krivična djela to stoji ali to su opet kad pogledaš samo ljudi, k`o ti i ja. Neko može, ja ne mogu mada ne smijemo previše. Možeš ti njega pitati što je neraspoložen i šta je problem, nekad im je dovoljno da samo razgovaraju sa nekim ali nema tu nekih dubljih zbližavanja. Ne smiješ. Em ti čovjek sraste srcu i odmah nisi objektivna em više nisi „gadan“ ako pokažeš previše ljudskosti. Daš mu prst hoće ruku.“

2. Dobar policajac – loš policajac: dijelite li se nesvjesno na te uloge pa je kolega popustljiviji u usporedbi s tobom ili obrnuto?

S.E.: „Ja sam ti neutralan (smijeh). Kao ljudima svih profesija i nama dan i ponašanje zavise od raspoloženja. E sad ne možemo mi provoditi silu bez opravdanog razloga jer sam jutros up`o u gužvu i zakasnio. Više je to izvikano nego što je stvarno. Čuvari, policajci i zatvorenici se ne smiju miješati. Zna se ko kosi a ko vodu nosi (smijeh).“

3. Ko osjeća veći strah: čuvari od zatvorenika ili zatvorenici od čuvara?

S.E.: „Slagao bih ti kad bih rekao da se niko nikog ne plaši. Normalno ima tu doze ne straha, ma više nelagode kada prilaziš nekom ko je osuđen za teška krivična djela ali ova profesija to mora ugušiti. Ne smiješ imati predrasude nikakve. Strah pogotovo. Nanjuše to oni, kao i svaki čovjek kada vidi da te je strah odmah iskoristi to. Njih da li je strah to pitaj nekog zatvorenika.“

4. Da li si primijetio značajnije psihičke promjene kod zatvorenika nakon nekog vremena u odnosu na period kada je tek došao?

S.E.: „Ma gdje nisam! Pa sve ima svoju granicu otpora poslije koje puca. Uglavnom su to promjene u spuštanju garda ali ne kod svih. Neki se povuku, neki dahnu dušom. Bio je jedan stariji svako jutro kez od uha do uha. Kaze urahatio se kako nema žene, dahn'o dušom (smijeh). Psiholozi su tu nama kao ustanovi i više nego potrebni. Možemo mi s njima k'o s rajom pričati ali opet struka je struka.“

5. Da li jedan zatvorski čuvar osjeća moć nad zatvorenicima? Da preciziram, vi možete hodati slobodno, jesti šta hoćete, raditi šta hoćete..

S.E.: „Pa šta ti misliš da mi njih patimo i mučimo!? (smijeh). Ma kod mene toga nema da ti pravo kažem. Nekad treba i dokazati da si ipak TI tu glavni ali ne stalno i ne prema svakome. Ko je prizeman, ne svađa se, ne buni..što ćeš njemu dokazivati da si ti onaj koji mu dopušta kad` da jede i hoda. Neko demonstrira tu moć k'o što kažeš ali bezveze. Neko mora galamiti, udarati a neko samo normalnim tonom reći da ga poslušaju. Zavisi sve kako te gledaju.“

(Zbog zaštite ličnih podataka zaposlenika KPZ-a korišteni su inicijali iako su potpuno podaci poznati autoricama)